

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, péntek, december 17

Tizedik évfolyam.

A „MAGYAR HECZ” NÉMETOR-SZÁGBAN!

(T.) Ismét tárgyalták Budapesten a német-színház ügyét. Nagy port vertek vele, azt hiszem nagyobb, mint a milyet a tárgy megérdemel. Actió reactió szül, az általános igazság marad akárhol, akármben, és akármerre fordulunk; s bár a magyarosodás annyira életszükség nálunk, hogy mintegy létkérdésünkkel van összekötve, a feltűnő pressió nem fog neki használni soha, s a mennyire a népszínház felállítására óta a német-színház már-már feledésbe ment s folytonos deficittel küzdött, erőszakolt elnyomása annyira lelkesíti ma a németajku közönséget, miszerint el lehetünk rá készülvé, hogy újból megnyitása, (akár a gypj-utczában, akár másutt) mely az észszerűség szempontjából bizonytalannal nem fog elmaradni, tüntetésekkel s más egyéb aféle historiákkal fog járni egy darabig, még pedig népszínházunk rovására, a mi elmaradhatott volna.

A politikában soha sem kell szem elől tévesztet a czélszerűség szempontját, de még a privát életben sem, a mi a politikával igen gyakran összeegyeztethető eljárást követel, különösen a túlhajtást illetőleg, mely sem itt, sem ott nem szokott hasznosnak mutatkozni.

Lehet valami nagyon tetszetős, nagyon rokonszenves és nagy nemzeti feladat, de épen, hogy kivihetőségét elérjék, nagyon meg kell hányunk-vetnünk a kivihetőséget, az módosításait, különösen szem előtt tartván: hogy dobbal nem lehet veret fogni.

Mi szépen haladunk bezzeg ez ideig magyarosodásunk célja felé, s bizony nem mondhatnám, hogy erős rendszabályok nélkül, mert a mily rendszabályokat a kormány imitt-amott életbeléptetett, elnevezhetők akár drákói szigorúknak is. Hanem azért folyhatott a munka bátran, esendben, zavartalanul, mert nélkülözött a kínvas minden színezetét, nem demonstrált, hanem kiszámítva haladt, sigy nem tüzelhetett ellendemonstrációkra az illető elemeket; míg ez a rongyos népszínházi ügy, mely a mint mondom, magyarosodásunkat épenséggel nem fenyegette semmiféle veszéllyel, de mert tüntető aktsussal járt, tehát felpiszkalta ellentünk Európa összes német elemeit, melyek eddig kulturális haladásunkat a legnagyobb rokonszenvenvel kísérték.

Mert sohase higgyük azt, hogy más emberek is, következtetve: más nemze-

tek is a mi fejünkkel gondolkoznak, és a mi szívünkkel éreznek. Lehetünk valakivel a legintimebb barátságban, s adhatja magát elő köztünk oly aprólékos valami, akarat és szándék nélkül elkövetett hiba, a mit mi a legjobb lélekkel semmisenek állíthatunk, de a melynek önkénytelen elkövetésében még is oly vonást fedez fel az illető, mely őt sérti, s a mely vonásból, mint egy villám czikázásából ő egy egész a fajta villany-telepet vél bennünk észlelhetni és sok esetben igaza is lehet.

Nem az évszázados osztrák germanisatióknak még el nem oszlott emlékezetét, jobban mondva: ez emlékezet érintése által fellobbant lángot látja világítani Budapest felett az európai német elem, hanem a német gyűlölet lángját, melyet különösen Budapest élősködő hazafiátlan német tagjai igyekeznek minél tágabban oda magyarázni, mely magyarázat innen, a most különösen féltékenykedő bécsi jóbarátokhoz még melegében kiszivárognán, azok épen oly melegen, sőt tízesen használják föl ellenünk, és adják tovább.

S ime, rövid pár hét alatt az európai német sajtó egy általános „Bombardement” intéz ellenünk, övezve látjuk magunkat ellenséges ütegektől, épen onnan, hova baráti kezét szoritani ment diplomatiánk, s azt fel is találta az osztrák-magyar és német szövetségben.

Na! Hiszen azért nincs épen casubeli a két birodalom közt, de ha tekintetbe vesszük, hogy az ily szövetségek csak úgy érnek benső lényegükben valami, csak akkor számíthatnak állandóságra, ha maga a nemzeti rokonszenven nyújtja hozzá a garantiát, tehát ez a mostani hecz, nehogy még jobban elmérgesedjék, mindenesetre figyelembe veendő.

Az angol és a francia? ám legyeknek egymás iránt ellenszenvenvel, megbírnak élni egymás nélkül. A német és a francia? előbb-utóbb összefogják mérni kardjaikat. Amde a mi itt a szláv terjeszkedés útjában minket illet? ezt a nézetet merem kockáztatni, miszerint a világért sincs szükségünk arra, hogy köztünk és Európa nagy németjei közt hasonló ellenszenven fejlődjék ki, mely előnyünkre s épülésünkre bizonytalannal nem szolgál.

Azt pedig épen ne méltóztassanak hinni, hogy ez a „magyar hecz” Németországban csak a be nem számítható elemek közt kezd lábrakapni; ellenkezően: tudósok és legkomolyabb lapok kezdenek vele foglalkozni, s nem egy helyen megpendült már ama, az újabb időkben pedig már egészen elhallgatott hír: hogy a

magyarok épen egy akadályai keleti Európa civilizatiójának, mint a törökök, s épen egy kell elbánni azokkal is.

Contempta parva scintilla, magnum seget excitavit incendium. Nem jó az eféle jelenségeket figyelmen kívül hagyni, s nem okos törekvés a már meglévőkhöz új ellenségeket szerezni magunknak.

A vallás és tanulmányi alapok s alapítványok ellenőrzésére kiküldött bizottság ügyrende s az e bizottság alakítására vonatkozó kir. leirat, mely f. év jun. 21-ről kelt s tartalmilag ismert, tegnap este publikáltott a B. K. által. Az ügyrend megszabja, hogy a bizottság minden évnegyed első havában tart ülést, határozatait többséggel hozza s a hely színére való kiküldetéseket is elrendelhet. Az ügyrend jóváhagyása így hangzik:

„Ő cs. ap. királyi Felsége Gödöllőn 1880. évi november hó 9-én kelt legfelsőbb elhatározásával jelen ügyrendet a 2. §-ra vonatkozó azon megszorítás mellett méltóztatott legkegyelmesebben jóváhagyni, hogy a mennyiben az ellenőrző bizottság a vallás- és közoktatásiügyi minisiterium alá rendelt közegekkel kívánna érintkezésbe bocsátkozni, ezen érintkezés csak közvetve, a nevezett minisiterium útján történjék Budapesten, 1880. november hó 16-án. Trefort, s. k.

A királyi leirat, mint az tudva van, az alapok ellenőrzésére megalkotja a bizottságot, „a mig ez alapok kezelése iránt a törvényhozas útján végleges intézkedés fog történni,” és az 1848-iki törvényekben „köztölti minisiteri felelősség elvénél épségben tartásával.” A bizottság tagjait, a kultuszminisiter előterjesztésére, ő Felsége nevezi ki. A bizottsági tagság tisztelőbeli, Az előadónak jár 3000 ft évi díj s 500 forint irodai átalány. A bizottsági tagok kiküldésekora megtérítetik az uti költség s naponként tíz ft tisztelődíj jár.

Az országgyűlés ülésai szombatnapon 10 óráig tartanak, a „Bup. Corr. szerint — még azon esetre is el fognak napoltatni, ha a eső-eljárásról szóló törvényjavaslat addig nem lesz is egészen letárgyalva.

KÜLFÖLD.

A mind komolyabb jeleget öltő országai zavarok elnyomására az angol kormány erőteljes intézkedéseket vezet foganatba. Mint a mai távirati tudósításokban olvassuk, december 14-én Londonban egy 4 óráig tartó minisiteriáncsban Forster kifejté, hogy Irországban kényszereszközök behozatala nélkül a rendet

tudta, hogy jó hírt hoz számára: arca valóban mosolygón nézett ki:

— Veszélyen kívül van, sugta gyorsan Helenának, kezét nyújtva neki, s nyolcz nap alatt felkelhet.

Helena mit sem tudott felelni, csak ajkai remegtek. Mihelyt lehetett, felsietett szobájába, letérdelt ágya elé, s hosszasan és bensőséggel imádkozott, mig végre megilletődése, könyekben tört útát. Az ezt követő napokon, Helena értesítve Bersenieff által, hogy a beteg mikor van egészen egyedül, minden este, kísérve komornájától, ki gyermekora óta volt mellette, s hiven ragaszkodott hozzá, — meglátogatta Jusaroffot, a nélkül, hogy anyja, ki hozzá volt már szokva leánya kitölönzségeihez, csak sejtette volna is, hogy hova megy ilyenkor. Azonban, miután egy izben vele együtt több egyén is ment fel a beteghez, ez kissé nyugtalanította a dvornikot, mit bizalmasan el is mondott korcsmai pajtásai előtt.

XV.

Stakhoff ur egy este öltözetet változtatott étkezés után, hogy elmenjen hazulról, midőn valakit jelentősen köhőcselni hallott széke háta mögött. Megfordult: komornyikja állt ott, ki béhozta volt számára kávéját.

— Mit akarsz? kérdezte tőle gárdája.

— Arteniévitch-Nicolas, felelt a cseléd bizonyos fontoskodó titkolódzás hangján... nagyságod nekünk jó urunk.

— Ugy van; s aztán?

— Arteniévitch-Nicolas, ne haragud-

helyreállítani nem lehet, s azt javasolta, hogy a „Habeas corpus” acta azonnal föltüggesztessék, a kényszereszközök kivitele pedig a legnagyobb erőlylvel foganatba vessék. Bright és Chamberlain miniszterek ennek ellenében kinyilatkoztatták, hogy azon esetre, ha Forster javaslata elfogadtatnék, azonnal kényszerítve volnának tárczaikat letenni. A vita igen heves volt. Az ülés mintegy két órai tanácskozás után rövid időre föltüggesztetvén, Gladstone úgy Forster, mint Chamberlain és Bright miniszterekkel külön-külön tanácskozott; az ülés újra megkezdte, az utóbb említett két minisiter kijelenté, hogy négy hétig a status quo tartassék fenn, és ha addig az ügyek Irországban jobb fordulatot nem vesznek, akkor Forster javaslatát elfogadni készek lesznek; erre elhatározatott, hogy január 6-ig — az ünnepet lefolyásáig az irországi végrehajtó hatalom jogát a rend fenntartására nézve ne bővítettessenek.

A lapok megkésettnek mondják e rendszabályokat s élesen kikélnék a minisiterium ingadozása és gyengesége ellen. Két ezred katona és nagyszámu rendőrség indítottat Irországra.

Bratianu minisiterelnök ellen Bukarestben egy Petraru nevű egyén merényletet követett el. Decz. 14-én késsel kezében támadta meg Bratianut, ki épen távozni akart a kamara tőlésterméből. Bratianu megfogta a merénylet karját, úgy hogy a kés a kabátot át a mellig hatolhatott. Bratianu néhány másodpercig küzdött a meglehetősen izmos gyilkossal és fején és karján könnyű sebet kapott. Goga képviselő a dulakodás színhelyére sietett s botjával súlyos csapást mért a merénylet fejére, ki elejtette a kést. A kamara őrei előfogták a gyilkost. Az orvosok Bratianu sebeit nem tartják súlyosoknak. A késnek 20 centiméternyi hosszú új pengéje van. A legújabb orvosi jelentés szerint Bratianu már holnap folytathatja munkálatait.

A török diplomácia híreket terjesztet, melyek szerint gr. Hatzfeld, a német követ, az utóbbi időkben tárgyalásokat folytatott a Németország s Ausztria-Magyarország által egyezett s Törökország között másrészt köntendő szövetség alapjai felett. Törökország arra köteleztetnék, hogy a tavaszkor 300,000 embert állítson hadilábra. — E hírek irányzatok; de alaptalanok.

Országgyűlés.

— Decz. 14.

Befejeztetvén a Seemann-ügy feletti tárgyalás, a kérvényi bizottság erre vonatkozó javaslatának elfogadása után tárgyalás alá vétetett Hajdumegye közönsége kérvénye, hogy a regalejog csonkítói az elközbás büntetésén feltű-

jék meg réám. Nagyságod tudja, hogy gyermekkorom óta vagyok szolgálatában, s mint hí rabszolga szolgálom nagyságodat, azért kötelességemnek tartom. hogy... — Jól van jól, mond gyorsan mi bajod?

— Engedje nagyságod megmondanom, folytatta a komornyik zavartan... az az engedje kérdenem, ha tudja-e hova megy darab idő óta esténként Helena-Noolaevna... Mert én tudom.

— Miket fecsegsz te itt nekem össze ostoba!

— A mint akarja uram; de ez előtt csak négy nappal is egészen egyedül ment be egy házba este.

— Hova? minő házba?

— Ott a kicsi y... utcába, a Tuerseala mellett, épen szomszédjában.

Megkérdeztem a dvornikot: „Vannak-e fiatal lakotok?”

Stakhoff ur haragosan tapintott lábával. — Hallgas nyomorult! kiáltott. Hogyan merészkedsz!... Helena nagyon jótékony, vallásos, alkalmasint szegényeket látogatott meg ott...

Takaradj szemem előtt!

A megrémült cseléd az ajtó felé indult. Stakhoff ur vissza szólította. — Nős mit mondott aztán a dvornik? kérdezte.

— Semmit uram. Csupán annyit felelt kérdésemre, hogy... egy fiatal tanuló...

— Hallgass gazember! s halld azt a mit mondani akarok; ha eszedbe jut még csak álmodban is, egyetlen szót ki ejteni e felől...

— Oh! uram hiheti-e?... —

Hirdetési díjak.

Egy négyesűj ccentiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések elvételének feltételei.

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan der Wollzeile 36.) Haasenstain et Vogler (Wallischgasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstain és Vogler hirdetés közv. irodája, Goldberger A. hirdetések elvétel irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Ügyviteli csikhek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

bírsággal is sújtathassanak. A kérvényi bizottság véleménye a következő: „A jelen kérvény azon felhívás mellett tétetik át a belügyminisiterhez, hogy a regalejog szabályozása tárgyában a minisiter törvényjavaslatot terjesztszen a képviselőház elébe.”

Sós Gábor a következő indítványt kéri elfogadtatni: „Ezen kérvény azzal tétetik át a belügyminisiterhez, hogy terjesztszen a képviselőház elé még ez ülésszak folyamán oly törvényjavaslatot, mely az italmérséki regale jogvetelműségének a visszaélések elleni biztosítására adig, míg a regale általában törvény által szabályozatik, hatályos és elegendő eszközök gondoskodjék. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Tiszta Kálmán minisiterelnök megengedi, hogy ha a regale érdekében minél megszorítóbb intézkedések, büntetések alkalmaztatnak, ez a regalejogot bíró városoknak és egyes birtokosoknak igen nagy hasznára válnék. De egyes birtokosok és városok magánérdekeik kívül tekintetbe kell venni az országos forgalmat és kereskedést, a börtormelést, szeszgyártást és más efféle aprólékos érdeket is. Már pedig a mely perczben a még régebbi időből fennmaradt és feunt tartott törvényes szabályokon túl még szigoritatik az, hogy a regale-birtokoson kívül bort, sör, szeszt eladni lehessen, akkor tünkre téjtek Magyarországon a bor-, sör- és szeszkereskedés.

A kérvényi bizottság javaslatát kéri elfogadtatni.

Vécsey Tamás a bizottság javaslata mellett szólal fel. Madarász József a kilátásba helyezett törvény minél előbbi megalkotását sürgeti. Seitovszky János a hatálytalansoknak bizonyult regale-szabályoknak a viszonyok által követelt átalakítását tartja kívánatosnak. Tiszta Kálmán minisiterelnök azt hiszi, hogy a fennálló szabályok és törvények szigorú végrehajtását lehet követelni; de megszorító rendelkezések tételénem tartja igazolhatónak.

A ház elfogadja a kérvényi bizottság javaslatát. A sorjegyzékben foglalt többi kérvényekre nézve vita nélkül elfogadtatott a bizottság véleménye.

Ezután a napirend állapittatik meg. Ülés vége d. u. 2 órakor.

— Decz. 15.

Elfogadtatván a képviselőház e havi költségvetése, tárgyalás alá vétetett a jövő évi hadjuttalék megajánlásáról szóló törvényjavaslat.

Ifj. Ráday Gedeon gr. előadó, tekintettel arra, hogy e törvényjavaslat fennálló törvények folyamánya, azt elfogadásra ajánlja.

Thaly Kálmán saját és elvtársai nevében kijelenti, hogy pártállásunknál fogva sem járulhatunk e törvényjavaslat elfogadásához. De azért sem szavaznak meg üjonezot a közös hadseregbe, mert annak körében a magyar ifjak

— Hallgass, ha mondom! ha csak ajkaidat nyitod is fel... ha valaki... szóval, ha csak sejtem is, vagy valamit megtudok... Azt hiszem értesz engem, véged van azonnal! Most mehatsz!

A komornyik eltűnt.

— Ugyan mit értsek az alatt? kérdezte magában rémülten Stakhoff ur. Miket beszélt itt nekem ez a marha! Hm! meg kell látnom miféle azon említett ház, s kik laknak ott. Ime hova jutottunk a végén! minő megaláztatás! egy szolgáló beszél így! egy szolgáló hallgatagságától függően becsületünk! S lement neje szobájába. Nejét ágyban fekvé találta, nyaka kendőbe volt burkolva. Szenvedő nejeének megpillantása, még fokozta haragját.

Ugyan ez este Helena a szokottnál korábban tért haza, s akarata ellenére is méjj szomorúságtól megkapatva kezdette meg előkészületeit az elutazásra. Jusaroff csakugyan oly tudósításokat kapott hazulról, melyek sürgették hazatérését, s Helena el volt tőlkelve követni őt utjára.

E perczben a keleti válság megoldáshoz közeledett! Törökország felszólította volt Oroszországot a Duna fejedelmiségek kiiktítésére; Szujoa lángha borulásának előestéje elkövetkezett.

(Foly. köv.)

A KELET TÁRCZÁJA.

EPEDÉS.

(Cornelius Gallus.)

Lydia, szép lánykám, ragyogó csillagom, A ki fehérebb vagy, mint hab és lilium, Tündöklőbb, mint ivor, mit India terem, Ha csak megpillantlak, már elragadhevem...

Mint arany, úgy fénylik szőke fürtös hajad, Bontsd ki, engedd látnom hófehér válladat S hattyu nyakad; — vesd rám csillag szemeidet,

Melyek felett ívlik szép szög szemöldöked, Fedd le rózsás bokád, mit Tyrus bibora El nem homályosít, kedves lánykám,

Nyujtsd felém ajakad, korall ajakidat, Adj csókot, mely hevít, tüzel és elragad. Ne tagadd kedvesem, mindketten lán- golunk,

Cytherea fátyla fedezze mámorunk!...

Kilyén Károly.

* Cnejus Cornelius Gallus római költő volt, jó barátja Virgiliusnak, ki pástori költeményeit neki ajánla. Maga vetett véget életének, mivel a val vádolták, hogy összeesküvést forralt Augustus ellen.

iránt ellenszenvvel viseltetnek, mint ezt a kolozsvári eset igazolja, hol „magyar kutyáknak“ ezimezte egy tiszt az önkényteseket; de továbbá azt tapasztalja, hogy a hadi kormánykörök Magyarország védelmi képességéről, erődítések emelése és kiegészítése által nem gondoskodnak, hanem a delegáció által Ausztria védelmi képességének fokozására szavaztatják meg a költséget. Nem szavazza meg a törvényjavaslatot. (Helyeslés a szélső balon.)

Baross Gábor alaptalanoknak tartja Thaly észrevételeit az iránt, hogy Magyarország védképessége elhanyagoltatik; azon munkálatok, melyek a hadügyi kormányzat részéről eszközöltetnek, nem egyik vagy másik államfél, hanem a monarchia védképességének érdekében történnek. Különböztet azt hiszi, hogy oly felszólalások, mint Thalyé, nem mozdítják elő a hadsereg és polgárság között szükségképen megkívántó egyetértést. Ajánlja a törvényjavaslat elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Orbán Balázs nem szavazza meg a törvényjavaslatot, mert nem akarja a magyar ifjakat a háza hátsó részére (mortalékul odadobni, hol kirtják belőlük a magyar szellemet és a polgári és alkotmányos institúciók ellenségeivé teszik. Nem csodálkozik, hogy Baross oly hévvel védi a hadi kormányzatot, csak az feltűnő előtte, hogy a hadügyi kormány eddig még nem fejezte ki iránta kereszték által halálját.

Ráday Gedeon gr. előadó ajánlja a törvényjavaslat elfogadását és hangsúlyozza, hogy a bizalom az ország polgárai többségében meg van a hadsereg iránt, melyet oly felszólalások, mint a milyenek történtek, nem fognak megintatni.

A ház úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a törvényjavaslatot.

Ezután Szapáry Gyula gr. felel Madarász interpellációjára a torontálmegyei Nove-selő községbeli volt telepítvényesek számára kijelölendő új telepítvényi helyek tárgyában; kijelentvén, hogy a kormány eziránt folyamathat levő tárgyalások sürgős befejezését rendelte meg, s gondoskodott, hogy a hajléktalanul maradt családok részére telepítvényi helyek jölessenek ki s az ügy úgy rendezessék, hogy az illető telepítvényesek még a tavasz beállta előtt felépíthessék lakait és művelni kezdhessék földjeiket. Kéri a válasz tudomásul vételét.

Tisza Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a hozzá ugyanezen tárgyban intézett interpellációra a választ a pénzügyminiszter válasza magában foglalván, arra nem tartja szükségesnek külön válaszolni.

Madarász József megnyugszik a nyert feleletben s azt a ház is tudomásul veszi.

Kihirdetettvén az állandó országház építéséről és a budgetről szóló szentesített törvény-cikkok, a bejelentett interpellációk terjesztettek elő.

Madarász József az állami gépgyár tárgyában azon kérdést intézi a kormányhoz, szándékozik-e a számadásoknak 1881-től kezdve magyar nyelven vizsgálatát megrendíteni és oda hatni, hogy gépgyári anyagellátási felügyelővé, kinek kinevezése szükségessé vált, egy magyar szakértő neveztessék ki.

Ugron Ákos a Székelyföld lakóinak biztosított kis ístiben való szeszegetés lehetővé tétele tárgyában ad be interpellációt.

Füzesséry Géza interpellációja így szól:

Interpelláció a belügyminiszterhez: A szólásszabadság és gyűlekezési jognak a fővárosi rendőrség által történt megsértése riant. A fővárosi rendőrség egy idő óta szokásba vette, hogy nyilvános gyűlések napirendjéről kitűzött egyes kérdések tárgyalását megtiltja; tette ezt több alkalommal, legközelebb a napokban megtiltotta azt, hogy egy jösszehívott népgyűlésen az állandó hadsereg és az állambiztartás költségei iránt eszmét cserélhessenek.

Ezen rendőri tilalommal szemben, mely sérti és korlátozza alkotmányos és törvény által biztosított jogainkat, a szabao gyűlésezést és a szólásszabadságot; kérdem a belügyminiszter urat, van-e erről tudomása, és ha igen, szándakozik-e és miként az ily rendőri önkény ellen a polgárok törvényesen biztosított jogait megoltalmazni?

Az interpellációk kiadatnak az illető minisztereknek.

Ezzel az ülést fél 1 órakor véget ért. A holnap d. e 11 órakor tartandó ülésben tárgyalatni fog a származéai bizottság jelentése a számvizsgálók szervezéséről és a pénzügyi bizottság jelentése a budapesti közraktáraknak nyújtandó kedvezményekről szóló törvényjavaslat tárgyában. Ezután a miniszterrek fogna felelni interpellációkra és pedig Ordódy Pál felelni fog Tors Kálmán és Szapáry Gyula Kubinyi Árpád interpellációjára.

BELFÖLD.

Nagyszében, 1880. decz. 14. (Magyar egyetemi felolvasások. A „sógórok“ érdeklődése. Működvelő előadás.)

Igen tisztelt Szerkesztő ur! A helybeli „magyar olvasó egyet“ egyik legnevezetesebb és legkibibőbb mozzanatát az

évenként rendezni szokott felolvasási estélyek szokták képezni.

Az alapszabályok 17. §. megrendeli, hogy az egyet évenként felolvasásokat tartson; még pedig egy rendszeres sorozatot s ezen felül esetleg rendkívülieket.

A múlt évben az alapszabályok által előírt s elő is készített felolvasási estélyek elmaradtak, még pedig azért, mert ugyanazon időben — a midőn ezen estélyek rendezetnii szoktak — városunkban a Sztupa Andor színtársulata működött, s ez az amugy sem nagy közönség idejét és figyelmét annyira igénybe vette, hogy alig lehetett volna remélni az üdvös eredmény elérését, mit e derék magyar egyet a felolvasások rendezése által czéloz.

Annál örvendetesebben hatott a hír a közönség azon részére, a kik ez egyet felvirágzását szívükből óhajtják, — hogy az idényben a felolvasási estélyek minden áron megtartatnak. A mint meg is tartattak még pedig a magyar kir. jogakademia nagy termében a következő sorrendben:

1. 1880. október 29-án: Ferenczy István m. k. áll. főgymn. tanár: „Az aranykésztők.“

2. Okt. 30-án: Kolbenhayer K. Arnold m. kir. áll. főgymn. tanár: „A színekről kapcsolatban a divattal.“

3. Nov. 6-án: Szilágyi Gyula m. kir. áll. főgymn. tanár: „Vadrózsa.“

4. Nov. 13-án: Ormay Sándor m. kir. áll. főgymn. tanár: „A vér és vérkeringés“ (mutatványokkal.)

5. Nov. 20-án: Dr. Tóth Sándor m. kir. áll. főgymn. tanár: „Kisfaludy Sándor életéből.“

6. Nov. 27-én: Dománovszky Endre m. kir. jogakad. tanár: „Néhány szó a műveltségről.“

A felolvasók mindnyájan oly tárgyat választottak, a melyeket a közönség nagy érdeklődés és feszült figyelemmel hallgatott végig.

A szép közönség a jogakademia termét minden előadásra megtöltötte; mindazonáltal voltak többen, a kik távolléttük által tündökölték, még pedig nagyobbára olyanok, — neveket ezuttal nem említek — a kik még sehoggy sem akarják belátni, hogy a magyar olvasó egyetnek Nagy-Szeben városában missiója van, mert e derék jóra való egyetnek egyik főfeladata a magyar nyelv terjesztése és másokkal megkedveltetése. Pedig ha azok a magyar állambiztartások — jogakademiai tanárok, és magokat a közpolitikáknak nevező törvényeszeki tisztviselők és más derék magyar urak, a kik végig nézik a német színelőadásokat és lelki gyönyörűségeket találják a Cz-Czi japáni búvársz hajmeresztő produkcióján, méltán megkivánhatni e derék tündető jó uraktól, hogy az itteni jóvaló magyar egyeteket által rendezett előadásokon és estélyeken szintén jelen legyenek.

A múlt hétfőn az itteni magyar működvelő társulat tartott színelőadást a városi színházban, még pedig szép és díszes közönség előtt. Három egy felvonásos vígjátékot adtak elő, u. m.: „Miért nem házassodik meg a sógor?“ Közreműködtek: Schopf Alajos, Stemmer Olivér, Lubinszky Berta k. a. és Boér Ferenczné urasszony. — „Apró félreértések.“ Közreműködtek: Lészai Andor, Gyulai Etelka kisasszony, Zolnai Mihály, Máskosy László, Boér Ferencz, Pozsgai Sándor, Boér Ferenczné urasszony, Barivó János. — „A véletlen.“ Közreműködtek: Nagy Lajos, Orelt Lajos, Lubinszky Berta kisasszony, Zolnai Mihály, Horváth Miklós. — Az előadók egybevágó és jóízű játéka folytonosan derült hangulalban tartotta a közönséget, mely a szereplők közül többeket, különösen Lubinszky Bertát, a működvelő társulat e régen nélkülözött kedves, szép fiatal tagját és Boér Ferenczet a kitűnő komikust, — nyílt jelenetekben is kihívta.

Az előadás az egyet pénztárának mintegy 80 frtot jövedelmezett tisztán. — Nem tehetem, hogy meg ne emlékezzem dr. Tóth Sándor államgymnasiun tanárról is, a ki e működvelő előadás rendezésében nagy tevékenységet és buzgalmat fejtett ki.

A napokban Sidoli lovartársulat is megkezdte előadásait a magyar kozmopoliták nagy örömére.

Sulpicius.

Nagy-Enyed, 1880. decz. 14.

(Működvelő előadás. Tánecz.)

A nagy-enyedi működvelő társaság a főiskolai ifjúsággal karöltve egymás után rendezik a mulatságokat, melyek iránt a közönség osztatlan tetszéssel és részvétellel viselkedik.

Pár héttel ezelőtt azonban a főiskola egy néhány tagjának színházi tündetése miatt valami jóakarónak a „M. Polgár“ egyik mult havi számában egész erejével neki rugaszkodva merész önértetében érdeklőnek titulálja egész ifjúságunkat!

Illető levelező türeltségében jónak látta egy ország közönségének ítélszéké elé huzolni az ifjúság nevének egyesek oly tetteit, mely figyelmeztetést, helyreigazítást, nem pedig pellengérré való állítást érdemel. De hát mit lehet ő róla, ha nem érzett egyébre magában tehetséget! Ha ifjúságunk testületileg tette volna

azt: akkor igenis volna helye a társulat korholásának, de egyesek egyénileg elkövetett tetteit az egészét vádolni: már az csakugyan meggon-dolatlanság s éretlenségre mutat. Tessék megnevezni a tetteket és megírni azokat; akkor quítek vagyunk! De egy-kettőért az egész testületet rossz hirbe hozni, az már nem járja.

Hogy azonban a közönség józanul gondolkozó része mennyire elítéli az ilyen denuncziálást, arra a legkézzelfoghatóbb bizonyítékot akkor adta, mikor f. hó 11-én a theologiai dalkar által részben szegény tanulóknak felségelésére rendezett concert iránt, a legnagyobb részvételt tanusított. Színházunk falai nem láttak közelebb-ről oly szép közönséget. A város előkelő családai és a polgárság teljes számmal sereglettek a zsufolóságig megtelt terembe. — Az estélyt Obernyik K. „Egy kis kaland“ című egy felvonásos vígjátéka nyitotta meg, s a közönség teljes meglepődését volt szerencsés kiérdemelni. Krizmanics Vilmosné urhölgy Emilia szerepét művészt megillető jártassággal adta. Weres Mari kisasszony kedélyes megjelenése, élénk, jól alakító játéka által mint fogadóné mulattatta a közönséget. Mari szobaleány szerepében Vajna Janka k. a. forgolódtott közmelegedéstükre. — Balázs József ur — br. Rózsá — jól érzett és helyesen alakított; a legnehezebb részleteken is óhajtott sikerrel haladt kiérsztül. Az öreg Dör-gényi, Púrnoky L. személyében, egymás után aratta a tetszésnyilatkozatokat; Vársárhelyi B. ur pedig csinos nias volt. — Az előadó rész másik két szakaszát részint a theologiai dalkar énekei, szavaltai, duettai a „Kunok“ból, részint pedig működvelő hölgyek és urak által előadott zongorajáték s egy vonó hangszereken játszott egyveleg a „Troubadour“ cz. dalműből, töltötte be. A kettős dalban Fina Giza k. a. és Vinczi D. ur működtek; különösen megnyerő és gyönyörködtető volt említett k. a. bájos hangon elzengett éneke, nem is volt hiány a virágosokorban. Teljes elismeréssel szólhatunk az egyveleg-ről is, mely estélyünk egyik legelvezetesebb darabjai közé tartozott; nemkülönben a zongorajáték is; játszottja Vincez Dániel urhölgy. A hangversenyt a dalkar által köztetszés mellett énekel „Vadászinduló“ zárta be.

Alig hullott le a függöny: „megpendült azonnal Czifra száraz fája“, s mintegy varázstükré tündek a padok, székek, a színház tánczteremmé változott által s nemcsak a tova-perdülő ifjúság mulatá magát a tánczban.

Fényes bizonyítékok ezek arra, hogy ifjúságunk a város közönsége előtt ma is közkedvességgel áll, hogy nem éretlen! Nem, mert helyét a társadalmi élet mezéjén is környezetének teljes meglepődésére tudja betölteni!

e. r.

Déva, 1880. december 15.

(Baresay László temetése.)

Ma d. n. temették el Déván a városi és vidéki közönség, hatóságok s nagyuri családok jelenlétében Hunyadmegye volt főispánját a Baresay nemzetség fejét Nagy-baresai Baresay Lászlót, kit f. hó 13-án ragadtott el 78 éves korában egész váratlanul a halál. A megboldogult ifju éveiben lovassízt volt, hanem hazatérve provinciális consiliarius lett s báró Bruckenthal Antonia urhölgygel boldog és virágzó család kört alapított, mely házasságból négy fiut és több unokát hagyott hátra.

1848-ban szervezte Déván a hunyadmegyei nemzetiőrseget, mely őrnagyjává választotta.

A szabadságharc lezajlása után N. Szebenben fogságot szenvedett s csak tekintélyes rokonai közbenjárása szabadította ki.

Azután visszavonult m.-solymosi birtokára, s ott a vidéki birtokosság központjává vált háza.

Az alkotmányos miniszterium kinevezetése után főispán lett, honnan öt évvel ezelőtt lépett nyugalomba.

Mint ember, közhivatalnok, egyaránt humanus módora által érdemelte ki azt a közbecsülést, mely halála feletti általános megdöbbenésben és részvételben most kifejezést nyert.

A halotti szertartást Szűcs Sándor derék fiatal lelkesítünk végezte s a képezdoi dalkör működött közre.

Pulszky Ferencz felolvasása.

A fővárosi iparosok körében tegnap este Pulszky Ferencz érdekes előadást tartott Kossuth Lajosnak és a magyar emigránsoknak, angolországi és amerikai utjáról. A „Pesti Napló“ a következőkben ismerteti a felolvasást. A bevezetésben Pulszky a magyar szabadságharc után bekövetkezett politikai alakulatot érintve, áttért ezután a török kormány által Kisázsiaiban internált magyar emigránsok állapotának jellemzésére. Kisázsiaiban vette Kossuth az északamerikai államok ama meghívását, hogy jöjjen Amerikába. Az európai reakcionárius diplomácia örömmel fogadta e hírt, mert azon meggyőződésben volt, hogy Kossuth Amerikában csakhamar le fogja magát járni. Mazzini és a Londonban élő többi forradalmár azonban azt kívánta, hogy Kossuth, mielőtt Amerikába menne, látogatná meg Angliát. Kossuth engedett barátjai kívánságának és Angliába ment. A kisázsiai tenger-

partról amerikai hadi hajó vitte el az emigránsokat. Spezzia volt az első kikötő, hol a hajó horgonyt vetett. Az olasz kormány nem engedte meg, hogy kiszálljanak. Marseilleben Kossuth, hogy időt nyerjen, arra kérte a francia kormányt, engedje meg neki, hogy francia területen keresztül utazhassék Angliába, de ezen kérésre megtagadtattott. Itt történt, hogy egy francia munkás a tilalom dacára a tengerbe vetette magát, és a hajóhoz uszott csak azért, hogy kezét szoríthasson a szabadság nagy harcsozával. Ez alkalommal mondotta Kossuth először e szavakat: „Samaui sem lehetetlen annak, a ki akar“, melyeket később jelszavának választott. Angliába Pulszky és neje korábban érkezettek meg mint Kossuth. Mazzini és elvtársai főleg azért kívántak Kossuthnak Angliába való jövetelét, mert vele egyetemben meg akartak állapítani azon intézkedéseket, melyek alkalmasak lehetnek volna a Franciaországban készülő alamosny megállítására. Mazzini épen ezért rossz szemmel nézte azt, hogy Palmerston lord Kossuthot meghívta nyírlakába és megbízta Pulszkyt, hogy bírja reá Kossuthot e meghívás el nem fogadására. Kossuth, midőn Southamptonba érkezett, találkozott a hajó fedélzetén Pulszkyval és bár ez utóbbinak nem volt mindjárt alkalma Mazzini megbízását teljesíteni, Kossuth később azt válaszolta Palmerstonnak, hogy meghívását el nem fogadhatja, mert neki Angliában politikai céljai is vannak, ő meg akarta ismertetni a magyar ügyet az angol néppel. Southamptonban Kossuth és az emigránsok két napig időztek. Tiszteletükre nagy bankett rendezett, melyen Cobden is jelen volt. E banketten mondotta Kossuth ama nagy beszédjét, mely a be nem avatkozás elvét fejtegetve, az angol közvéleményre roppant hatást gyakorolt. Southamptonból Londonba, onnan pedig Birminghamba és Manchesterbe ment Kossuth, mindenttt beszédeket tartva. Október közepén indultak Amerikába. A hajón, mely az emigránsokat Amerikába vitte, ott volt Lola-Montez is, Lajos bajor király egykori kedvese, ki sok alkalmatlanságot okozott Kossuthnak. — Pulszky ezután az amerikai könt részleteit írja le vonzó és szellemes modorban. Elmondja, mint neveztek őt minduntalan Count-nak (gróf) és mint dícsőítették Kossuthot, a nagy szónokot, kinek Amerikában tartott nem egy beszéde, még mai napig is számos iskolai kézi könyvben mint a szónoklat remekműve és mintaképe van felvéve. Holylyel-közzel az amerikai állami intézmények ismertetését szőtte be előadásába; végül pedig érdekes uti élményeit beszélte el a Mississippi folyamán és az unio déli államaiban. A nagyszámú hallgatóság, mely zsufolóságig megtöltötte a termet, élénk érdeklődéssel hallgatta meg a szellemes aperszükkel fűszerezett előadást mely csak 9 óra után ért véget.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

„A Föld és Népeik“ a Hellwald Frigyes munkája nyomán dr. Toldy László által dolgozott s általunk többször említett értékes műből megjelent Mehner Vilmos kiadásában a 23—28. füzet. Éjszák- és Dél-Amerikáról, Afrika éjszaki részéről (Atlasz vidéke Algír, Tunisz a nagy afrikai sivatag a Szahara) szól. A népszokások festésére kiváló gond van fordítva s az említett füzetekben az arabok, marokkóiakról sok igen érdekes jellemzést találunk. A sok (s köztük egyegy) igen szépen rajzolt s metszett képpel díszített füzetek egyének ára 30 kr.

Ugyanevak Mehnernél jelent meg a Magyar-Francia szakácskönyvöl a második füzet s melyhez egy kitűnő kivitelű színnyomatú mű melléklet van csatolva. E füzet a levelekről szól és az egész könnyen érthető nyelven írott vállalat megérdemli gazdaszonyaink pártolását.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“ből
(Árverések.)

Dicső-szentmártoni k. jb. Szűcs Ferencz 11.063 frtra b. ingtl. decz. 21-én. Sz. udvarhelyi k. tv. Jakab Ignác 396 frtra b. ingtl. jan. 26-án. M.-vásárhelyi k. tv. Daday F. Lajosné 2292 frtra b. ingtl. 1881. jan. 7-én becsaron alól. Tekei k. jb. Solner Johann 26 frt ingtl. december 23-án. Segesvári k. jb. Schotsch János 225 frtra b. ingtl. jan. 12-én Szász Szt.-Lászlón. Medgyesi k. jb. Gígor Stefan 334 frtra b. ingtl. decz. 29-én Vécserden. Medgyesi k. jb. Mikus Piridon 503 frtra b. ingtl. decz. 28-án Vécserden. Deési kir. tv. Surányi Miklós 660 frtra b. ingtl. jan. 11-én Kálán. Dévai k. tv. Jakab Karoly 2965 frtra b. fekvől decz. 24-én. Medgyesi k. jb. Tamats Juon 310 frtra b. ingtl. pecz. 30-án Vécserden. Szászvárosi k. jb. Työran Alexander 662 frtra b. ingtl. decz. 30-án. N.-szabeni k. telekkönyvi hatóság Todor Apol-sán 479 frtra b. ingtl. jan. 5-én.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. decz. 16.

— **Hivatalos lapból.** A Brassó városi erdővédek özegei és árvái nyugdíjazására alakult egyet alapszabályai, a m. kir. belügyminiszterium által, folyó évi 45,720 szám alatt a bemutatási záradékkal elláttattak.

A marosvásárhelyi iparos polgári egyetnek alapszabályai, a m. kir. belügyminiszterium által, folyó évi 54,772. szám alatt, a bemutatási záradékkal elláttattak.

Helyi hírek.

— **A francia klub** f. hó 14-én tárgyalta n. t. Szász Domokos urnak alelnöki tisztségéről s tagságáról lemondó levelét. E levél, magyar szövegben, így hangzik:

Tisztelt Elnök ur!

Mint a „Magyar Polgár“ című helybeli napilapnak f. évi 284-ik számában Janus alárissal közölt cikkéből nyilvánvaló, a francia klub tagjai sorában lenni kell egy oly egyéneknek, ki a clubb zárt körében folyó barátságos és bizalmas s egészen magán jellegű társalgásokat, kedvteléseket nem átalja az egész clubb életét meggyalazni s compromittálni szándékozó célzattal vagy maga nyilvánosság elé huzolni, vagy legalább is ily célzattal a saját emberei előtt denuncziálni. És nyilvánvaló az említett közlemény egész tendenciájából az, hogy azt első sorban az én igénytelen személyem elleni engesztelhetlen gyűlölség sugallta s a klub feles számú tiszteletre méltó tagjai csak azért lettek névszerint felsorolva s compromittálva, hogy azokra is kiütsé gyűlölsége egész teljességét, kik engem körükbe fogadni s tartani szivesek voltak.

Nem akarván jövőre nézve kitenni a t. clubbot annak, hogy miattam a nyilvánosság színe előtt compromittáltassék, kérem a t. Elnök urat, sziveskedjék a clubb alelnöki tisztségéről s egyszersmind tagságról lemondásom haladéktalanul bejelenteni s nevemben a t. tagok elnézését kérni, hogy én voltam — bár hibámon kivül — okozója annak, hogy a t. clubb igen t. tagjai ily kellemetlenségeknek lettek kitéve.

Magamat a t. clubb szíves emlékébe ajánlva, maradok Kolozsvárt, 1880. decz. 13-án t. Elnök urnak őszinte tisztelője,

Szász Domokos.

A klub ennek folytán a n. tiszteletli urhoz francia szövegű választ intézett, mely szövegrint fordításban így szól: „Uram! A francia klub tagjai f. hó 14-én este összegyűlve s előttük önnek Finály Henrik elnök ur után közölt levele feloalvatván, egyhangulag a következő határozatot hoztak:

Tekintettel arra, hogy a „Magyar Polgár“ kérdéses cikke (a mint ezt ama lap mai száma ki is jelenti) oly égyen műve, ki nem volt soha a clubb tagja s nem is volt abban jelen, ennél fogva azon közlemény nem lehet egyéb, mint indiscretió szülöttje, melylyel a közlemény írója önkényesen visszaélt;

tekintettel arra, hogy a kérdéses közlemény azon nyilvánvaló célzattal íratott, hogy általa a clubb barátságos s magánjellegű köre jó hírnevében megtámadtassék s hitele megrontassék;

tekintettel arra, hogy a klub nem tulajdonít fontosságot azon közleménynek, sem egyszében, annál kevésbé részleteiben, mitán azok sokkal több grombaságot s rossz akaratot, mint tréfas szellemességet foglalnak magokban;

tekintettel arra, hogy ily célzatos mesterkedések teljességgel nem lehetnek ártalmára egyetlen tisztességes ember becsületének s társadalmi jó hírnevének sem, s ennél fogva a francia-club nem lát semmi okot, mely indokolhatná önnök kilépését, a club — mint olyan — nem lévén részes azon támadásban, melyet ön személye ellen intézettek tart;

tekintettel végül arra, hogy e kellemetlen eset, mely mindnyájunkat érdeklő, nem bontathatja föl azon solidaritást, mely a clubb tagjait egymáshoz fűzi s nem gátolhat köztünk senkit abban, hogy továbbra is megőrizze azon folyos tiszteletet s nagybecsülést, melynek önnel szemben legfényesebb bizonyítékát akkor adtuk, midőn ön alelnökké választottuk.

A francia club egyhangulag elhatározta felkérni önt, hogy szíveskedjék lemondását visszavonni s továbbra is megtartani tiszteletreméltó helyét a clubb tagjai s tisztviselői sorában.

Kolozsvárt, 1880. decz. 15-én. Finály Henrik Lajos, elnök. Gamauf Vilmos, titkár.

— **A „Magyar Polgár“** szerkesztősege ellen a búvárdi jelentést n. t. Szász Domokos ur, rága-mázás és becsület-sértés címén a helybeli törvényszékhez benyújtotta s a kihallgatások tényleg meg is kezdődtek.

— **A kolozsvári** tud. egyetem orvos-tanhallgató ifjúsága f. hó 17-én pénteken d. n. 6 órakor ifjúsági gyűlést fog tartani, melynek tárgya az orvostanhallgatók segélyegylete javára rendezendő tánczvigalom meg-vagy meg nem tartása feletti batározás s esetleg a bizottság megalkotása leendő.

— **Hogy** a tudomány egytémű kör f. hó 7-én tartott hangversenye mily fényesen sikerült, mutatja az is, hogy a tiszta jövedelem a 100 frtot felülhaladja; a mi a mai deficittes időkben kitűnő eredménynek mondható.

— **A „Polgári Dalegyet“** f. hó 26-án azaz karácsony másod napján saját pénztára javára a városi redoute termében rendkívüli adóestélyt rendez. A titkár felkéri mind azokat, a

kik véletlenül meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, hogy az íránt az „iparos egyesület” helyiségében rendelkezni sziveskedjenek.

— **Kegyetlen tévedés.** Ma mikor az ellenzéki újságok szerint oly általános a korrupció, s atyáskodó oktató kormány hiányában mindennemű pénztárnokok, árnyagok és postamesterok összekonfundálják a más vagyonát a maguk tulajdonával, ma, mondjuk, e tétel igazolására mi is hozhatunk fel — fájdalom! — egy szomorú példát. A rozskormányzat miatt nemcsak az emberek, de a dícső természet is oly csaláránságokra vetemedik, mely semmiesetre sem menthető. Meg van már a levegő is romolva feljöttünk! Itt mászkál szerkesztőségünkben egy káposzta levélkén az áldozat, kit a szent természet teremtény a nap melege, a rügyek titkait kibontogató faágak, a megmelegedett föld s kitudja mily más malicziák által elvakítottán, ott hagyta jó felszék s kibújt a csalárd földre, hogy látna a virulatos tavaszt. Az ám! Mint tisztelt kollégánk a „M. P.” már megjelenté: derekas hó hullá. Szó sincs a tavaszról. A fonyadt fűszálak, a „zizegő haraszt, mohar” elpusztíthatatlan, ám késő bizonyosságtételek ez állítás mellett. Könyvületes ember kezek szedték fel a sárgult gyepről a megcsalatozottakat, kit rászedett a nagy természet derült arca. Próbázták szécs ur kertjéből. Itt busong az árva egy káposzta levélén, nyújtogatva szőrös otromba lábait erre-arra s próbálgatva szárnyait. Itt zörög zakatol ez a szegény áldozat, ez a megcsalt hitvány — cserebogár.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** a kereskedelmi miniszter ur óngától a következő leiratot vette, melyet az érdekeltek figyelmébe ajánl: „Értesítvén arról, hogy a kukorica termelés az erdélyi részekben ez évben minden tekintetben sikerült s ennek folytán igen tetemes kukorica mennyiségnek nyugat felé való kivitele várható, a közmunka és közlekedésügyi miniszter ur figyelmét felhíván azon körülményre, hogy valamint a gabonának egyáltalán, úgy nevezetesen a kukoricának is kivitelét nehezítik a fennálló díjtartiffák magas tételei s felkértem egyszoromind nevezett miniszter urat, a tariffa erre vonatkozó tételeinek lehető mérséklésére. A közlekedési miniszter ur e felkérésre adott válaszában arról értesít, hogy a keleti vonal díjszabásához mult év január hó 1-én kiadott IV. pótlékkat a m. kir. államvasutak északi vonalának igen olcsó gabona díjszabása a keleti vonal állomásaira is kiterjesztették, minél fogva az ott fennálló díjszabályok általában más vasutak díjszabásaival szemben, magasaknak épen nem mondhatók. Továbbá tekintettel a keleti vonal állomásainak a fővárostól, mint a magyarországi gabona kereskedés gyupontjaitól, nagy távolságára, már k. év elejétől kezdve azon további kedvezmény is nyújtott, hogy a keleti vonal állomásairól Budapestre rendelt gabonaművek után az év lefolyta alatt legalább 50 kocsi rakományának elszállítása esetén Szolnok illetőleg Czeglédig kocsi kilométerenként 21 krnyi igen mérsékelt tétel, melyhez a szállítási adó és 108 kgrammonként 5 kr. kezelési illeték hozzá számítandó, engedélyeztetett. Emelt felkérésre folytán megengedte továbbá nevezett miniszter ur, miszerint a fennmeltett 50 kocsi rakomány feladásának kötelezettsége is megszüntetessék, úgy hogy a kérdéses igen olcsó egységtől, melynél csekélyebb a külföldi forgalomban sem nyújtatik, a Budapestre rendelt gabona küldeményekre és így az ezekkel egy tekintet alá eső kukoriczára nézve is minden egyes kocsi rakomány után rovatozás uton fog alkalmaztatni. Végül értesitem a kamarát, hogy a m. kir. államvasutaknak az igazgató tanács által már tárgyalat jövő évi január 1-vel életbe lépő új árszabályával Erdélyre nézve egyáltalán a legmészszebb menő díjszabási kedvezmények tervezetnek nyújtani.”

— **Értesítés.** Intéztünk választmányára a folyó hó 8-án tartott ülésben azon határozatot hozta, hogy a tetemes költségeket igénylő nagy zenekari hangversenyek helyett ezennel havonként két házi hangversenyt rendez. Célja levén ez előadásokat főleg az intézeti tagoknak nemesebb irányú szórakoztatása, a kiválóbb helyi zene-erők tehetségeinek bemutatására, valamint a verseny fokoztatására való alkalomnyújtás: nem kételkedünk, hogy választmányunk ezen, a zenei élet élénkítésére irányított újabb intézkedése egy intézetünk tagjai, mint szintén a nagy közönség által is a kellő pártolásra részesítenek fog. Megemlítenédnek tartjuk ezuttal még, hogy az első hangverseny a legközelebbi vasárnapon — e hó 19-én — délelőtt 11 órakor saját helyiségeinkben megtartatik, melyet a többiek minden második vasárnapon követni fognak. Ez előadások csakis kizárólagosan alapító, működő- és pártoló tagjaink számára rendeztetvén, egyes előadásokra vonatkozó belépti jegyek nem fognak kiadni, az újonnan belépő pártoló tagok azonban tagsági jogaikat már e hangversenyre érvényesíthetik. Kolozsvárt, 1880. dec. 15-én. A „Kolozsvári Zene-Conservatorium” nevében: id. Bodor Pál elnök, Magyarossy Gyula titkár.

— **Meghívás!** Huszonöt joghallgató írás-

beli felhívása folytán felkérem a t. joghallgató urakat, miszerint a f. hó 17-én pénteken d. u. 6 órakor a jogkar II-k számú tantermében tartandó közgyűlésre minél számottevőbben megjelenni sziveskedjenek. Tárjak: 1 A jogász-bál meg- vagy meg nem tartása feletti határozat hozatal, esetleg bizottság választás. 2. Indítványok. Kolozsvárt, 1880. december hó 15-én. Klimes Károly, jogász s. e. elnök.

— **A kolozsvári m. kir. tudományegyetemi kör** javára 1880. decz. 7-én a városi redoutban rendezett zártkörű hangversenyen felfűzettek: Korbuly Gergely 5 frt, Dr. Brandt József e. t. 1 frt, Dr. Hőgyes Endre e. t. 1 frt 50 kr, Demjén testvérek 1 drb. cs. k. arany, Korbuly Bogdán 3 frt 50 kr, Gamauf Vilmos 50 kr, Pittner Gáspár 50 kr, Maisner József 5 frt, Szilágyi Béla 1 frt, Dr. Fabiny Rudolf e. t. 3 frt 50 kr, Bogdán István 3 frt, Dr. Szilágyi Ete e. t. 3 frt 50 kr, Kiss József 50 kr, Dr. Kerekes Gyula 1 frt 50 kr, Sárközy István 2 frt, Dr. Maizner János e. t. 4 frt, Dr. Gener-sich Antal e. t. 3 frt, 50 kr. Hancz Pál 50 kr, Dr. Wachsmann Ede 1 frt 50 kr, Dr. Haller Károly e. t. 1 frt, Dr. Schilling Lajos e. m. t. 3 frt 50 kr, Dr. Veress Vilmos 50 kr, Dr. Szamosi János e. t. 1 frt 50 kr, Özv. Ábrahám Jánosné 1 frt, Dr. Valyi Gábor e. t. 3 frt 50 kr, Dr. Csiky Viktor e. t. 7 frt, Dr. Réthy Mór e. t. 1 frt 50 kr, Dr. Concha Győző e. t. 3 frt 50, Demeter József 50 kr, Simon Kálmán 1 frt 50, Polcz Albert 3 frt 50 kr, Szongott Gerő 50 kr, Dr. Winkler Frigyes (Mócs) 2 frt, Dr. Jeney Viktor e. t. 3 frt, Dr. Abt Antal e. t. 3 frt, Dr. Koch Antal e. t. 1 frt, Aspiak János 1 frt, Dr. Ajtai Sándor e. t. 5 frt, Dr. Ováry Kelemen e. t. 5 frt, Dr. Groisz Gusztáv e. t. 5 frt. Fogadják e nemesszivű adakozók a jótékony cél iránt tanúsított részvételnékt, mely köszönetünket. Kolozsvárt, 1880. decz. 10. A rendező bizottság.

— **Lapunk** tegnapi számában pár értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. A „Tárcza” negyedik hasábjának második kikezésében ez áll: Idegen s így a szójátékok katha-zaikkal kell fölcserélni, e helyett: Idegen s így a más ajku olvasóra nézve érthetelenség szójátékokat stb. Ugyancsak az ötödik hasábjában alulról számítva a negyedik sorban Titullus helyett Tibulus olvasandó.

Hazai hírek.

— **A király és a bécsiek.** — Az „Egyetértés” következő távirati tudósítást közli: A városi tanács mai ülésében G. Taaffe miniszterelnök Newald polgármesterhez intézett következő irata olvastatott fel: „Nagyságos lovag ur! a bécsi tanácsban a tervezett operaházi díszbál alkalmával történt fejtegetések és meg-ejtett nyomozások a felsőház és császári arra indították, hogy az e díszbálban való megjelenést egy a saját legmagasabb, mint ő császári fensége Rudolf főherceg nevében elutasítsa, azon óhajttással, hogy az ez ünnepély számára kiállításba vett összeg a bécsi inségesek javára fordíttassék. E cél kellő előmozdítására ő felsége a császári és a császárné legkegyelmesebben 20,000 frtnyi összeget ő császári fensége a trónörökös szintén 20,000 frtot szentelnek. Legfelsőbb megbízás folytán van szerencsém ezt nagyságodukra a további szükséges intézkedések végett, zsvics tudomására hozni. Fogadják st. Taaffe. A levél lelkesült hóbokkal fogadtatott (!) s oly izgalmat okozott, hogy az tiltás be kellett zárni.

— **Lenhossák** mint póta. Koponya mérő jeles tudósunk Hyrtl tanárhoz a következő üdvözlő táviratot intézte:

„Vive dñ felix,ingat tua tempora laurus;
Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt.”

— **Fegyelmi tárgyalás** két ügyvéd ellen. Wollner Józsefet és Weiss Lipótot nemrég a budapesti fenyítő törvényszék óvadékszedélgés miatt börtönbüntetésre ítélte; e két ur ugyanis szerzett valamit uton egy nagyon megterhelte házat, s folyvást fogadtatott belé házi-ügyelőket, házmestereket, akik nagy ovadékok voltak kötelesek letenni, s pénzüket kölcsönül vezetvén a szerződésben, azt az illető ház jóvedelméből igérték visszafizetni. A ház jövedelmét aztán egyik lefoglalta a másik elől, s az óvadéktevő pénze elveszett. Minthogy e szédélgésben nagy része jutott Backofen Benedek és Perczel Gyula ügyvédeknek, a fenyítő törvényszék kértére tegnap az ügyvédi kamara mint fegyelmi bíróság kérdőre vonta őket, s meggyőződván a vádak alaposágáról, Backofent az ügyvédségtől elmozdították, Perczelt 6 óra függesztették föl az ügyvédség gyakorlatától. Backofen az asztalra hajtott fővel, sirva hallgatva régig az ítéletet, mely ellen úgy ő, mint Perczel föllebeztek.

— **Zsidóforradalom** Munkácsra. Munkácsról írják a „Bereg” nek: A Munkácsra állomásozó megyei rendőrség két tagja úrjában volt az oroszvé-ignézi utvonalon, s hivatásukhoz képest egy az uton menő zsidót igazolvá-nyának előmutatására hívták fel. A polgártárs fel is mutatott utlevelet, mely pedig öt darabot, különféle nevekre és két különböző külföldi utlevelet, továbbá mindenféle törvényszéki iratokat, községi adóbefizetési nyugtákat stb., minék kö-

vetkezménye lön, hogy az egyik rendőr rögtön letartóztatja, s Munkácsra kísérte vissza. A bekísérés Munkácsig baj nélkül meg is történt, a mint azonban a hidat átlépték, a munkási zsidóság a rendőrt közre fogta, fegyverrel megre-gadta, mialatt a kétféle utlevélről igazolt atyafi megugrott, s a rendőrnek szuronysegezve kellett utat tennie a városháza szomszédságában, a városi rendőrség központjában, hogy a megyei rendőri laknyába segélyért siessen, honnan Komlósy őrmester két rendőrrel rögtön megjelent s a hős polgártársak leghebbebbikét Farbenblum Sámuel munkási polgárt felszólította, hogy adja becsületeszavát, mikép tettének igazolása végett a szolgabírótság előtt rögtön megjelenik. Farbenblum ur azonban, felolvalva a rájként jelenlevő zsidóság által, ezt megtagadta, mire az őrmester a szuronyt feltéttve, őt közre fogta, s bekísérte. — Utközben azonban a zsidóság folyton szaporodott, Weinberger Béni városi rendőrségi irnok vezérlete alatt a fenyegetések folyton tartottak, úgy annyira, hogy Komlósy őrmester föltette t. Komlósy őrmester erőlyes magatartása azonban kivitte azt, hogy Farbenblum minden erőmegfeszítés daczára is bekísértetett, azonban a szolgabírói lakot és irodát a zsidók ostromzár alá vették, míg nem a befogott deliquens szabadon becsátattott. A városi rendőrség, melynek a fent nevezott Weinberger Béni, egyik nagyreményűt tagja, tétlenül nézte az egész kizárladmet. E botrányos ügyben a vizsgálat már megindított, szükséges volna azonban a városi rendőrség főnökére is kiterjesztetni.

— **Csata a pénzcsokkal.** Putnukról írják a „Független ég” nek: E napokban az ózdi vasgyár munkásai és a pénzügyőrség közt valóságos ütközet volt. Egy felügyelő észrevette, hogy a munkások fizetése alkalmából nagy mennyiségű dohányt árulnak. A felügyelő három emberével körülvette a piacot s le is foglalt jó esomó dohányt; három-négy száz munkás azonban megrobanda a pénzcsokat s követelték a dohány kiadását. Mikor ezt a pénzcsokok megtagadták, a gyári munkások többen segítségért futottak s hoztak magukkal még vagy kétszáz bányászt. A felügyelő látván, hogy a helyzet veszedelmes, kocsira tette az elköszott dohányt és elhajtatott. Másnap ismét két szekeret foglalt le tílos dohánynyal; elszállítás közben azonban a gyártelepen kellett keresztlömnienie. Vasárnap volt s a munkások tömegesen jártak a telepon. Mihelyt a pénzcsokok kocsiját meglátták, oda rohantak s vagy kétszáz botokkal fenyegetőzve követelték a dohány kiadását; erre a pénzügy-őrök (miután hárman voltak) revolvereket vontak elő. Egyet löttek is. Erre a munkások szétfutottak. Kár nem esett egyik félben sem. Az egész történet mindenestre igen szomorú állapotokról tesz tanuságot.

— **Világfürdő** Budán. A budai keserű vízforrások és az Erzsébet-sósfürdő tulajdonosai a „Magyarország” szerint összeállottak, hogy részvénytársulatot alapítsanak, melynek célja e források egyesítése és egy nagy, a kor kívánalmának megfelelő fürdőhely felépítése volna. Az Erzsébet-fürdő, melynek gyógyhatása a karlsbad és marienbad hasonlóan fürdők mellett sem marad messziire el, eddig is meglehetősen látogatottságnak örvendett, de a hiányos közlekedés és a kor színvonalán nem álló berendezés még igen sokakat kényszerített arra, hogy külföldi fürdőkben keressenek üdülést. A tervezett részvénytársulat ezen úgy akar segíteni, hogy egy-nagyszerű fürdőházat építtessen, melyben kellő mennyiségű lakásról is volna gondoskodva, az eddig még pusztá vidéket parkírozások által ricsé szándékoznak tenni, a fővárossal való közlekedést csavargózókkel eszközöltetné; általában oda igyekednek, hogy oly magyar fürdőt létesítsen, melyet nemcsak hazánkbeliek látogathatnak, hanem mely a külföldiekre nézve is vonzóerővel bírna. Hasonlóképp igyekednek e részvénytársulat a budai keserűvízzel folytatott, már eddig is igen elterjedt kereskedést még nagyobbserűvé tenni, úgy hogy a czikk kivite még nagyobb mérveket öltsön.

Vegyes hírek.

— **Garibaldi a szinpadon.** Bordone ur, volt Garibaldiista tábornok, a párisi Théâtre des Nations számára egy „Garibaldi” című látványos szindarabot írt. A próbákön Bordone ur a színészekkel olyan formán bánt, mint az alattzsidókat a maga vadaikkal; annyira kínoztá őket, hogy végre kénytelenek voltak az igazgatóhoz föliratni intézni, melyben kijelentették, hogy strikolnak, ha még egyszer beereszik a próbákra Bordone urat. A szerzőt tehát az igazgató kitiltotta a próbákról. Bordone ur erre bepörlöte az igazgatót s törvény előtt tiltakozott az ellen, hogy darabját az ő rendezése nélkül adják. A bíróság elutasította Bordone urat s a darab szinpadon színe került. A szerző ez alkalomra, hogy bosszút álljon az igazgatón és a színészeken, fizetett emberekkel rakta meg a karzatokat, kik hallatlan botrányt csináltak. Rothadt almákkal, tojásokkal, hegyes szegekkel, tégladarabokkal sat. dobáltak, míg végre a rendőrség karhatalommal kiűrtette a karzatokat. „Ki az újságírókkal! Le az újságírókkal!” ordítás közt vonult ki Bordone ur csöcseléke s az előadás aztán jótórman tíres padok előtt folyt le. A da-

rab különben, mely elevenen huzcolja az olasz szabadsághóst a szinpadra, czudar rossz férczmunka.

— **Keresztelés, esküvő, akasztás.** Virginiában történt. Markus de Lafayette Hawley urat (szerecsen) gyilkosságért halálra ítélték. Mielőtt felkötötték volna, kijelenté, hogy óhaját menyasszonyával egybekelni, a kitől két gyermeke van. A püspöki templomban tehát megtörtént a keresztelés, aztán az esküvő, mely alkalomra levették a bűnös kezéről a bilincseket, de a lábáról nem. Másnap volt az akasztás, mikor a pap megható beszédet tartott a bitófa alatt. A csapódeszka lebillent s a két nap alatt ely sokat keresztül élt szerecsen számolt az élettel.

— **A királyné testvérének** orvosi gyakorlatából. A királyné testvére, Károly Ti-vadar bajor herceg, ki évek óta nagy buzgalommal tanulja az orvosi tudományokat s ezekből a tudori rangot is elnyerte, a napokban a bécsi köz-kórházban szerencsés operációt végzett. A herceg hetek óta szorgalmas látogatója a szemészet osztálynak, hol minden operációt nagy figyelemmel kísért. Végre a napokban maga is vállalkozott egy műttére, egy Jaritz nevű szegény színésznek levette szeméről a zöld hályogot. A herceg azonkívül nem csak tehetséget árul el szindarabok és költemények írásában. Jaritznak azonban még nem vették le szeméről a köteleket s így még nem tudható, hogy szembaja gyógyítható-e.

— **Ismét gyilkosság** tartja izgatottságban Bécs lakosságát. Bécs mellett, Brigle-nauban lakott egy Sanfl nevű merozes természetű, ellenszenves ember. Ehez szegődött be nemrég egy Sassmann nevű szolga, ki örökölt 3500 frtnyi vagyonáról szóló takarékpénztári könyvét átadta gazdájának. A napokban Sanfl bejelenté a rendőrségnek, hogy szolgálja tölemegszókött; a hir azonban azt suttogta, hogy a szolgáját gazdája gyilkos módon betaszította a Dunába, s elrabolta tőle pénzét. Erre mutat, hogy Sanfl engedélyt kért szolgájától, miszerint zavarának elhárítására vehessen fel 1200 frtot az ő pénzéből, — de azt állítja, hogy ő e pénzt már ismét befizette a takarékpénztárba, mi azonban valótlannak bizonyult. Sanflt előgták, s beszállították a bécsi fenyítő törvényszék börtönébe.

— **Régényes házasság.** Leone a Darcé, a nálunk is ismeretes trapezművész, nőtlen ment egy gazdag bécsi bankár fiához, Grünbaum Ernőhöz. A 23 éves Grünbaum Hamburgban látta először a nála három évvel idősebb Leonát, s rögtön beleszeretett, sőt párbaft is vivott Leone Darcé jó birneve érdekében. A párbaft folytán megismerkedett Leonával, a mely ismeretségből szerelmi viszony fejlődött ki. A szerelmes pár Manchesterbe ment, s ott összekelt. Leone Darcé azonnal bucsut mondott a circusnak, s férjével Amerikába ment. Grünbaum tudta, hogy Leone Darcé már volt egy férje, egy akrobatá, kivel 1871-be kelt össze, de kitől elvált, erről az emberről azt hallotta Grünbaum, hogy egy költőnczónával kelt egybe, később pedig azt, hogy meghalt. Nagy volt tehát ijedése, mikor már július havában Leonával Amerikába ment, s ott megtudta, hogy Leone első férje el, s hogy ez 1875-ben tett azon ígértét, hogy Leonától törvényesen is elvál, nem tartotta meg. Leone azonban mégis kivitte első férjénél, hogy véglegesen elvált tőle, s így semmi sem zavarta Grünbaummal való házasságát. E közben az öreg Grünbaum is kibékült azon gondolatlaltal, hogy fia egy czircusi művésznőt vegyen el, s irt fiának, hogy tárt karokkal várja haza Bécsbe.

KÖZGAZDASÁG.

A tyuk leszoktatása a kottlászról. A tyukok gyakori kottlása nem igen kedves dolog a baromfitenyésztők előtt, mert ez aztán a nyert tojások mennyiségében nagyon is érezhetővé válik. Főleg kokhin- és brahma-fajok mutatnak nagy hajlandóságot a kottlásra, miről nagyon jó őket valami alkalmas módon leszoktatni. A többféle praktikus eljárás között, melyet e célra a tenyésztők alkalmazni szoktak, egy helyitt a következő sajátságos eljárás módot tapasztaltuk. A kollós tyuknak, melyet nem akarnak elhittetni, egy esomó szalmát kötnek a hátára. E teher a tyuknak nagyon kellemetlen s mihelyt azt hátán érzi, azonnal elhagyja felszékét, hogy ettől az alkalmatlan tárgytól megszabaduljon. Ez persze nem sikerül neki s tovább is csak vesződni kezd vele; e vesződség közben lassan-lassan egészen megfélekedzik a kottlászról, úgy hogy két-három nap mulva bátran leveheljük róla a szalmaköteget; a kottlást ekkorára teljesen elhagyta s rövid idő múlva újból el kezd tojni.

A szizjak és borszerszámok jó karban tartása. Hogy a löszerszámot az istállóban kifejlődő ammoniakgáz káros behatása ellen megvédjük, Artus tanár azt ajánlja, hogy a szerszám kenésére használt olajba egy kevés glycerint vegyítsünk, mely a bőrt jó állapotban tartja meg s azt hajlékonyabbá is teszi. Ennek következtében a szerszám jóval tovább is tartana, a mi tekintve az efféle árucikkok magas

árát, nem megvetendő megtakarítást nyujtana a a gazdámber sokat igénybe vett erszényének.

Az amerikai sertésűshus élvezeto ellen Cs. Grósz Lajos közegészségügyi tanácsos orélyes felszólalást tesz közzé. Figyelmezteti a közönséget, hogy az egészségtelen amerikai sertéstermények behozatalát leginkább az által gátolhatja meg, ha azokat olcsóságnak daczára meg nem veszi. Összekötétesei útján tudomására jött egy állítólag rendkívüli állatjárvány, mely Michigan állam délkeleti roppant kiterjedést erdőben a disznók között kiütött, s mely „Hogeholera” — disznócholera — név alatt ismeretes. E betegségben mindeddig 260,000 állat hullott el. A disznócholera a legnagyobb mérvben ragályos s Dr. Baker egy orról tett jelentésben megállapította, hogy a ragály az emberre is áterjed, a menyiben mindazok, kik ily beteg disznó lusát vagy zsirját ették, veszélyesen megbetegedtek, s a betegek egyike meg is halt. A pusztító járvány okai mindeddig nem voltak megállapíthatók; a hullak szövetében, a belek, úgy mint légző szervek takbátyáin a „strongilus elongatus” nevű nagy mennyiségű férgek találhatók. Chicagoában, hol a sonkák, füstölt husok és zsír millió és millió kilogramm mennyiségben gyártatnak s egész hajókat töltene meg, a legkisebb gond sem fordíttatik arra, hogy honnan kerülnek az állatok, melyek husa s egyéb részei feldolgoztatnak. Ugyanazért Angliában már a legszigorubb rendszabályokhoz nyultak, hogy az amerikai áru fogyasztása megtiltassék s eljött az idő, hogy nálunk is komoly intézkedések történjenek.

Uj magyar tengeri hajók. Örömmel értesítünk, hogy az adria-gőzhajózási társaság (Adria-Steamshep Company) ismét két nagy aczélcavargózós építésére kötött szerződést, mely gőzösök a flumei kikötőnek lesznek a honosai s magyar zászló alatt fognak vitorlázni. A két gőzös neve „Széchenyi” és „Budapest” leend. Ez az első eset, hogy tengeri gőzös, magyar illetőséget nyert, illetőleg nálunk lesz törvényesen bejegyezve, magyar honossági jogot fog élvezni s magyar zászló alatt fog közlekedni. Ez által meg van vetve az alapja egy önálló magyar kereskedelmi tengerészetnek, mely régóta és méltán közőhajás tárgyat képezi.

HETI VÁSÁR.

— Kolozsvár, 1880. dec. 16. —

A mai heti vásáron a forgalom még közepes sem volt. A behozatal minden tekintetben gyenge volt. Az árak a mult hetihez képest keveset változtak.

Hecolitereuként a következő árak jegyzettek: 76—78 k. tisztaluza 7 frt 50 kr, 74—75 k. 6 frt 50 kr; rozs 70—72 k. 5 frt 90 kr; kukuricza 75 k. 3 frt 30 kr; zab 2 frt 10 kr.

Megkivánom említeni, hogy a liszt-árak keveset eszökkentek; különösen a máteliszt; métermázsája 6 frt 60 kr, és malékása 7 frt.

A sertés piaczon — f. hó 15-én a forgalom igen élénk volt. Behozatott mintegy 340 drb sertés, ebből eladatott 188 darab. A kövér sertés darabja 36—80 frt, a soványé 13—22 frt és a malacé 6—14 frton kelt el.

A széna — miután aránylag kevés volt a piaczon — drága volt. Egy valamire való szekér széna — körülbelül mintegy 4—5 métermázsza — 14 frt. Egy szekér szalma — alig két métermázsza — 3 frt. Egy pár zsúp szalma 6 kr. Mint már található élelmi czik, a nyuj is van a piaczon, és darabját 1 frt 10—20 kr vesztegetik. A harsának kilója 1 frt. Egy pár kövér liba 5—5 .rt 20 kr, puzka 3 frt 40 kr, ruca 1 frt, tyúk 1 frt 20 kr, csirke 40—90 kr. 5 darab tojás 10 kr.

A dió mint igen keresett karácsonyi czikk nagy kelendőségnek örvend, literékéja —20 L. — 1 frt 70 kr. 20 L. krumpli 50 kr, alma 1 frt, körte 1 frt 20 kr.

A fa-piaczon, most is mint a mult héten, inkább tűzi fában volt kevés behozatal. A kevés behozatal következtében az árak jócskán emelkedtek:

Egy közönséges szekér fa 3—5 frt.

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK a budapesti áru- és értéktőzsdén

1880. decz. 14.

Magyar aranyáraké	110.15
Magyar vasuti kölcsön	125.—
Magyar kol. vas. államkötv., I. kibocsátás	82.50
Magyar kol. vas. államkötv., II. kibocsátás	100.—
Magyar kol. vas. államkötv., III. kibocsátás	86.50
Magyar földtelephemelési kötvény	98.—
Magyar földtelephemelési kötvény	96.—
Temes-bánai földtelephemelési kötvény	95.—
Temes-bánai földtelephem. kötv. záradékkal	94.—
Erdélyi földtelephemelési kötvény	—
Horvát-szlavon földtelephemelési kötv.	95.—
Magyar szőlőszőlőszőlő kötvény	110.—
Magyar ny. amny. sorsjegy-kölcsön	107.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	107.40
Osztrák járadék papírban	72.80
Osztrák járadék ezüsterben	73.80
Osztrák járadék aranyban	87.50
1860-iki osztrák állam-sorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészevény	825.—
Magyar hitelbank-részevény	263.—
Osztrák hitelintézet-részevény	287.80
Érték	—
Cs. és kir. arany	556.—
20 frankos arany	939.—
Német birodalmi márká	117.10
London (3 havi váltókért)	58.80

Feloldó szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

HIRDETMEŒY.

Az erdélyi püspöki uradalom, gyula-fehérvári pinczéjében, mintegy huszonöt ezer erdélyi veder régebb s újabb borok kisebb s nagyobb mennyiségben eladandók.

Ertekezhetni Gyula-Fehérvárt, az erdélyi püspöki uradalom kezelőségénél. (521) 4—6

Pályázati hirdetés.

A borszéki üveggyárnál türesedésbe jött gyárvezetői állomás betöltésére ezennel pályázat nyitattik. Ezen állomás 1000 frt évi készpénz fizetéssel, 2 százalék általános üzleti nyereségy osztalék, kényelmes szabad szállás, tüzelő anyag, világítás és 2 darab marhatartás természetbeni javadalmakkal van összekötve, s az állomás az 1881. január 30-áig elfoglalandó lesz. Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a képességi okmánynyal, melyben a durvább és finomabb üvegeknek fa úgy, mint kőszén tüzeli gyártásához és a kemenczék építéséhez kívántató szakismeret is értendő, életkor, erkölcsi, s esetleg ezen szakmában tett eddigi gyakorlati működést igazoló bizonyítványnyal fűlszerelt s a magyar nyelv bírását tanusító folyamodásait 1881. január hó 10-ig alatt irt elnökséghez adják be, a hol részletesebb értesítések is nyerhetők.

Gy.-Ditróban, 1880. november hó 28-án a borszéki üzlet és fűrdőigazgató bizottmány elnöksége.

PUSKÁS FERENCZ,
bizottm. elnöke.

(542) 3—3

Pályázati hirdetés.

A borszéki fűrdő, mű- és gazdasági építkezések s a már feltárt kőszénbánya vezetésére rendszeresített bányamérnöki állomás türesedésbe jöven, ennek betöltésére 1882. január hó 15-ig terjedő záros határidővel pályázat nyitattik.

Ezen állomás javadalmai: 1000 frt évi készpénz fizetés, 2 százalék általános üzleti nyereségyosztalék, tisztességes szabadszállás, tölcelő anyag, világítás és 2 drb marhatartási illetmény természetben.

Pályázni kívánók tehát felhivatnak, hogy képességi okmánynyal, életkor és erkölcsi, esetleg ezen szakmában tett eddigi hivataloskodásukra vonatkozó bizonyítványokkal fűlszerelt, a magyar nyelv bírását tanusító folyamodványait a fennirt határidőig alattirt elnökséghez adják be, a hol részletesebb felvilágosítások is nyerhetők.

Ditró, 1880. nov. 28-án. A borszéki üzlet és fűrdőigazgató bizottmány elnöksége.

PUSKÁS FERENCZ,
bizottm. elnök.

(541) 3—3

Főnyeremény 200,000 frt. Legkisebb nyeremény 200 frt.

1881. január hó 1-én

nagy huzás lesz a kormány által alapított és biztosított 1858-iki, 129 millió 239,000 forintot tevő állami vasuti hitelköltségnek.

A költségy nyereményei között vannak 200,000, 150,000, 50,000, 25,000, 20,000, 15,000, 10,000, 5,000, 2,000, 1,000, 500 frt etc. és 200 frt o. é. mint legkisebb nyereménye minden kibuzott sorsjeggynek. Egyetlen sorsjáték-költsön sem nyujt ekkora valószínűséget a nyereményre, mint ez s mindenkinek alkalma lehet csekély befektetésért a 200,000 frtot elnyerni. (509) 1—2

Egy sorsjegy ára sor- és nyerőszámmal 2 frt, 3 sorsjegyé 5 frt, 7 sorsjegyé 10 frt, 15 jegyé 20 frt o. é. papírban.

Szives megbízatások az ősszeg beklüldése mellett, postai utánvétellel vagy befizetéssel gyorsan, lelkiismeretesen és költségmentesen teljesíttetnek, minden megrendeléshez a hivatalos játékterv mellékeltetik, minden tudakozódásra válasz szívesen adatik s huzás után a nyeremény számok minden résztvevőnek ingyen megklüldetnek s a nyeremények rögtön kifizetettnek, tessék csak rögtön és közvetlenül a

J. Breycha, frankfurti (a rajna mellett) kereskedelmi házhoz fordulni.

Az Eskór

Nyavalyatörést, göresöket még a legmakacsabb eseteket is a leg-rövidebb idő lefelvése alatt, saját eredményteljes módszerem által levél úján is meggyógyitom. Dr. Helmsen különleges gyógyász Berlinben. N. W. Lowisen Strasse 32. (443) 23—24

Már sokan meggyógyultak.

A sz.-fehérvári
kiállítási
érem.

Figyelemreméltó!

A deési
kiállítási
érem!

Feketeerdői üveggyár

erdélyi főraktára Kolozsvárt

Hunwald Lipótnál

tart folytonosan nagy raktárt mindennemű közönséges fuvott-ugy a legfinomabb, külföldi gyárakkal versenyképes kristály metszett üveget, rosolis-, sür- és borivó garnitúrákat gyógyszerártári újabb mintájú üvegeket ajánlja továbbá:

kül- és belföldi közönséges
valamint

belgiai Solintábláit

hazai és csehországi porcellán és kőedényt,

bécsi lámpa nagyraktár.

Tűkröket, arany és diszes fa-keretben.

Első kolozsvári

üvegmetsző műhely,

ablak üvegezési munkák vállaltatnak, vidéken és helytt.

Hunwald Lipót,

36—100

(279)

B.-Magyar-utca 4. sz.

Birtok eladás.

Néhai Makfalvi Dósa Lajos ur hagyatékához tartozó s Maros Tordamegye és Maros-vásárhely sz. kir. város területén fekvő következő ingatlanok:

1.) a makfalvi birtok, mely a szovátai, kibédi, atosfalvi és abadi határokon fekvő tartozékaival együtt áll: 63 hold 10 négyszögöl szántó, 30 hold 534 nsz. öl kert és kaszáló, 11 hold 53 nsz. öl legelő, 125 hold erdő és 3 h. 1324 nsz. öl terméketlen helyből, a külküllő vízen levő négy kerekű lisztelő és ványoló malomból, koresma jogból, ellátva mindennemű lak és gazdasági épületekkel.

2.) a majosi birtok, mely áll 177 hold 58 nsz. öl szántó, 158 h. 1249 nsz. öl kert és kaszáló, 1 hold 1188 nsz. öl szőlő, 85 hold 829 nsz. öl legelő, 171 h. 811 nsz. öl erdő, 4 hold 1468 nsz. öl terméketlen helyből, koresmajogból, ellátva lak- és gazdasági épületekkel;

3.) Maros-Vásárhelytt a fazakas-utczában fekvő szilárd anyagból épült négy szoba, konyha, kamara és pinczé- ből álló ház, mellék épületekkel, tágas udvar és nagy kerttel; az örökösök által örökáron eladattak; az eladás nem sikerülte esetében pedig — az erdők kivételével — 1881. április 24-től kezdve 3 évre haszonbérbe fognak adatni a fennirt birtokok.

Venni illetőleg bérleni kívánók ajánlataikkal forduljanak M.-Vásárhelytt Dósa Miklós kir. ítélőtáblai bíró urhoz, mint az örökösök megbizottjához, kinél a feltételek is megtudhatók (510) 2—3

KERESTETIK!

Szentgyörgy napra

egy 7 vagy esetleg 9 szobából álló szállás.

Felerészben nyomdahelyiségnek, felerészben lakásnak, a lakás lehetőleg emeleten.

Ajánlatok a „Kelet“ szerkesztőséghez intézendők. (508) 5—*

Kitüntetve
a
párisi,
bécsi,
szegedi,

Ferenczi Ignác

elsőnek elősmert és legnagyobb
cipő-üzlete.

Főter 26 sz. Dr. Hincz György gyógyszer-
tára mellett.

kecskeméti,
sz.-fehérvári-
és
deési
kiállításokon.

Urak, nők és gyermekek részére kiváló saját készítményeim; versenyképesek bármely világvárosával csinoság és tartósság

tekinté-
ben, mire
a n. é.
közönség
figyelmét
felhiva,

Nagy

választék.

bátor
vagyok
a hazai
ipar
pártolását
kérni

tisztelettel

(24)

21—*

Ferenci Ignác,

4°-os

Tiszavölgyi sorsjegyek.

Évenként három huzással.

Főnyeremény 100,000 forint stb.

Adó- s bélyegmentes, legközelebbi huzás már

1881. január hó 15-én

a legjobb és legszolidabb tőkeelhelyezésekre alkalmas.

Ezek pontosan a mindenkor napi árfolyam szerint kaphatók

FUCHS I,

500

magyar királyi udvari váltónál

5—6

BUDAPEST, DEÁK-FERENCZ UTCZA.

Az ifjuság szépségét a legkésőbb aggkorig megóvni, minden hölgy főfeladata,

mely kiválóan töltelezi a bőr legdondosabb ápolását. Ennek tiszta és gyöngéd megtartása, finomítása és frissítése, foltok törőzése, szepő és minden bőrszenny eltávolítása, nyímtól különösen a ránczok és radók azonnali és tartós megsemmisítése, kiválóan eszközölhető az amyra kitiűnő, hatásában meglepő

RAVISSANTE

du dr. Lejosse á Paris hivatalosan megvizsgált egyetlen frtalmatlan hajápoló szer által. Paris, London, Bécs, Budapest elegendő hűlyvilágának legdrágább toillette titka a fiatal kor frissességének az aggkorban való megtartatása: ezerszeresen jónak bizonyult, és mint első szépségőzer egy hölgynek pipereasztaláról sem szabad hiányoznia.

Egy nagy eredeti üveg ára 2-50
Egy kis eredeti üveg ára 1-50
(használati utasítással.)

Ravissante szappan

a legjobb és leghírnevesebb illatos mosó szappan a bőr szépitése és javítására. Használatát után a bőr bársonyos, finom lesz, és igen kellemes szagot tart meg. — Sokáig tart és ki nem szárad, a ki egyszer megkísérlette, az soha soha többé nem használ más szappant.

Egy doboz (3 drb) ára 1 frt 35 kr. egy db. 50 kr.

Ravissante arczpor.

A párisi és londoni hölgyvilág: valamint a legtöbb művésznek legkedveltebb arczpora. Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDE RAVISSANTE felül-mulhatat-

lan, igen jól tapad, láthatatlan, és természetes töltséget ad a bőrszínnek tehát legjobban ajánlatjuk.

Nagy doboz ára 1 frt. Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszínű.

Felül mulhatatlan és teljesen ártalmatlan a

RAVISSANTE FOGPOR

mely a fogakat hófehérre tisztítja, odvasodástól és bűzödés-
től megóvjá.

Savmentes semlegesítő, vízből oldó alkat-
részekkel bír, a fogak tökéletes tisztítását
lehetővé teszi, s azok mellett természetes
színöket és fényöket megtartják, és sem ve-
gyileg, sem erőműlivel nem lesznek megtá-
madva: a könnyenvérző foghús természetes
erejét megkapja a száj pedig kellemesen föl
lesz frissítve. Egy doboz ára 50 kr.

A ki szép és egészséges fogakat óhat, az
győződjék meg mihamarabb egyetlen kísérlet
által, hogy mily kitiűnő, majdnem csodáltra
méltó hatású a

Ravissante-szájvíz.

Minden savaktól mentes, s a fogak apo-
lására legalkalmasabb éltető és balzsamos nő-
vényanyagokból készíte. — Általa a foghús megerősödik, a fogak zománcza
ápolva, a rothadás elkerülve lesz. 10 csepp elegendő belőle egy korty-
vízzel, mely vegyűléssel a fogak bevezett tisztítása után, a száj jól ki-
öblítettik és soha sem kell-ei fogfájásban szenvedniük.

Nem létezik más készítmény, mely mindennapi használatnál oly ha-
sonlíthatlan jó eredményt biztosítana a fogak szépségére és fentartására
nézve, mint a Ravissante szájvíz, mely a fogakat oly veszélyes fogkő
lerakódását, és a szájnak a legkellemesebb frissességet és töltséget köl-
csönözi.

Egy eredeti üveg ára 1 frt.

Valódi minőségben, nagyban és kicsinyben kaphatók a központi főraktárban

Schwarz Friderika, ilatgyógyszertárában

Budapest, városházát 9. szám, „Haris-bazár“.

Levélbeli megrendelések a pénz beklüldése vagy utánvétel mellett postafordultával teljesíttetnek.

Raktár Kolozsvárt: Valentini Adolf, és Biró János gyógyszerész uraknál és a legtöbb vidéki illatszert- és gyógyszer-rtárakban.

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvárt,

VÉGE LADÁS.

VÉGE LADÁS!

Gyermekjáték.

Gyermekjáték.

A karácsonyi és újévi ünnepekre alkalmas ötajt-
ván nyujtani a n. é. közönségnek, úgy szintén az ifju-
ságnak és hölgyeknek, van szerencsém jelentetni, mi-
szerint tüzletben feltűnő válaszó árban óriási válasz-
tékban megvásárolhatni mindennemű kül- és belföldi
galanteria, nürnbergi áruk és gyermekjátékokat.
Az árukat mai naptól fogva még sokkal jutányo-
sabb árba számítom, mint eddig, mivel üzletem helyi-
ségét tavasszal nagyobbítani van szándékomban, ennél
fogva mint legolcsóbb beszerzési forrást
ajánlom becses figyelmébe mindenkinek.

Ajánlom ezuttal óriási választékban levő cipő rak-
táromat; némi tájékozásl ide jegyzem a következő
árakat, u. m.:

1 pár férfi bornyubőr cipő kettős talpu 3 frt 60-tól felfelé,
1 pár női zergebőr „ czugos „ 2 „ 80-tól „
1 „ gyermek „ cipő czugos 2-tős „ 2 „ „
1 „ „ „ gombos „ „ 1 „ 80-tól „
1 „ „ „ fűdzős „ 1 „ 40-től „
1 „ „ félczipő bőr — „ 55 kr.

Ezen kívül ajánlom jól berendezett férfi fehérnemű
és kalap raktáromat is. A ki tehát jó és mégis olcsó
árut akar venni, az szíveskedjék üzletemet meglátogat-
ni s a mondottak felől meggyőződni, alázattal

Kohn Lajos.

(117) 41—52

Főter, br. Jósika-ház,
a nagy dohánytözsde mellett.

SÁDVA